

“Dat kan niet”

23-03-2023

Gemeente Rotterdam – inzameling huishoudelijk textiel

Circulair en sociaal via selectiecriteria, gunningscriteria en in de keten

De gemeente Rotterdam heeft de aanbesteding “Beste inzamelaar, sorteerder en verwerker van Rotterdams huishoudelijk textiel” uitgezet. Deze opdracht is gegund aan Het Goed. In deze aanbesteding is niet op prijs gegund, maar op circulaire én sociale ambities. Het Goed heeft zich op de sociale ambities onderscheiden en daarmee de aanbesteding gewonnen.

De gemeente hecht grote waarde aan het behoud van de werkgelegenheid van medewerkers met een arbeidsbeperking, daarom dienden de volgende aspecten onder andere minimaal terug te komen: de wijze waarop de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet en begeleid en hoe arbeids- en mensontwikkeling wordt vormgegeven. Deze sociale ambities vormden een onderdeel van de selectiecriteria. Er vond een concurrentiegericht dialogo plaats. Partijen die daaraan deelnamen mochten inschrijven op de opdracht. En de sociale ambities waren onderdeel van de gunningscriteria op basis waarvan de inschrijvingen zijn beoordeeld. Daarnaast werden inschrijvers verzocht een plan van aanpak in te dienen hoe zij in de samenwerking met partners in de keten van textielinzameling, sortering en verwerking de volgende aspecten meenemen: (duurzame) arbeidsinschakeling, arbeidsontwikkeling, en doorstroom.

Een succesfactor was volgens de gemeente dat vanaf het begin van het project Werk en Inkomen actief was in de projectgroep (en de stuurgroep) en dat er een constructieve en prettige samenwerking was tussen de collega’s van inkoop en stadsbeheer.

Het Goed biedt per contractjaar 10 arbeidsontwikkelplekken, 14 plaatsingsmogelijkheden voor werkzoekenden op dienstverband, plaatsingsmogelijkheden voor 14 medewerkers met een arbeidsbeperking (garantiebaan of WSW-detachering) en daarnaast detachering van de huidige SW medewerkers. Binnen de spelregels SR is het ook mogelijk om andere doelgroepen in te zetten, daarom bieden ze ook nog 8 plekken aan voor andere doelgroepen (stage, 50+-ers of nuggers).

Deze plekken moeten in principe ingevuld worden binnen de opdracht, dus bij het sorteren en verwerken van textiel. Het Goed heeft aangegeven dat binnen het textiel proces jobcarving mogelijk is, waardoor meerdere doelgroepen goed inzetbaar zijn. Ook op andere manieren kunnen doelgroepen bij Het Goed binnen de opdracht worden ingezet.

Ministerie van Justitie – Koffie

Koffiebonen via partnerschap in de keten

Het Ministerie van Justitie wil bijdragen aan verantwoorde productie en consumptie. Omdat verantwoorde productie de hele keten betreft was samenwerking nodig met andere partners. Voor de aanbesteding van de koffie mochten leveranciers in een coalitie aangeven hoe zij de ambities voor een verantwoorde productie wilden verwezenlijken. Leveranciers kregen dus de ruimte om gezamenlijk met een voorstel te komen. Leverancier van koffieautomaten Maas bundelde de krachten met koffiebonenleverancier Pure Africa en met koffiebrandery Koffielust. Pure Africa betaalt boeren in Rwanda een eerlijke prijs voor hun bonen en investeert in microkredieten waarmee de boeren kunnen investeren in hun bedrijf. Bij Koffielust in Veenhuizen wordt de koffie gebrand door mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben.

Zie voor meer informatie: <https://www.werkenvoornederland.nl/organisaties/dienst-justitie-inrichtingen/eerlijke-koffie-uit-de-machine-dankzij-innovatief-contract>

Hanzehogeschool Groningen – Post bezorgen

Postdistributie via selectie

Hanzehogeschool Groningen houdt bij haar inkopen zoveel als mogelijk rekening met duurzaamheid. Ook bij de inkoop van de postdistributie stond duurzaamheid voorop. Tijdens de marktverkenning bleek dat sociale ondernemers met hun effectieve en efficiënte aanpak niet onderdoen voor de standaard postdienstverleners. Daarom besloot de Hanzehogeschool om bij de inkoop van de postdistributie maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) voor 40% mee te wegen in de beoordeling, en de prijs en het plan van aanpak ieder voor 30%. Voor de meervoudig onderhandse aanbesteding werden een aantal duurzame postbedrijven uitgenodigd om een offerte op te maken. Cycloon Post & Fietskoeriers diende een aanbod in waarin ze lieten zien dat ze een sociale onderneming zijn die duurzame werkplekken biedt voor mensen. Mede op basis van de behaalde prestaties van Cycloon en de bijdrage die ze konden leveren aan de MVO-doelstellingen van de Hanzehogeschool werden zij uiteindelijk als opdrachtnemer geselecteerd.

Zie ook: <https://www.pianoo.nl/nl/hanzehogeschool-zee-met-duurzame-postdistributeur>

Gemeente Groningen – Social return

Circulair en sociaal via Social Return

De Gemeente Groningen heeft sociaal inkopen in haar inkoopbeleid staan. Dat wordt zoveel mogelijk meegenomen bij de inkoop. Bij de renovatie van het Stadhuis op de Grote Markt is een deel van de Social Return ingevuld met het schenken van een groot doek. Dit doek met een afbeelding van de voorgevel van het Stadhuis hing aan de steigers bij de renovatie.

Bij het afbreken van de steigers is er in overleg met opdrachtgever en opdrachtnemer besloten om dit doek te schenken aan de sociale onderneming Vanhulley. Vanhulley biedt vrouwen in Groningen een werk-leertraject in het naaiatelier (<https://www.vanhulley.com/>). Van dit doek zijn weer gadgets voor de Gemeente Groningen gemaakt. Dus een duurzame, circulaire en sociale invulling van Social Return.

Gemeente Groningen – Infra Project

Wijkvernieuwing en haar bewoners

Hoe verbind en betrek je de bewoner van een wijk bij wijkvernieuwingsprojecten? Vanuit de Gemeente Groningen is specifiek uitgevraagd in haar infraprojecten binnen de wijkvernieuwing op welke wijze de potentiële opdrachtnemers de bewoners van de wijk gaan betrekken bij hun opdracht. De winnende opdrachtnemer heeft in hun plan van aanpak aangegeven dat ze via het wijkwerkbedrijf medewerkers gingen contracteren (1,5 fte), lunches gingen betrekken bij een sociaal restaurant in de wijk, veiligheid verhoogden door tijdelijk extra verlichting te plaatsen en zo nog een aantal ideeën. Een sociaal plan dat het welbevinden, ondanks de 'overlast', tijdens de infra opdracht verhoogde.

Gemeente Haarlem – Groot onderhoud/social return

Aanbesteding civiele projecten

Haarlem heeft in 17/05/2017 haar civiele projecten in bulk aanbesteed. Hiermee zijn met 4

partijen 4 Raamovereenkomsten Groot Onderhoud(ROGO) afgesloten. De scope van de Raamovereenkomst is het opzetten van een dienstverlening waarbij de taken ten aanzien van het realiseren van civiele projecten, binnen de Raamovereenkomst, op projectbasis geleverd kunnen worden door deze 4 partijen (ROGO-partners). Het gaat in totaal om ongeveer 40 projecten per jaar die via de Raamovereenkomst aan de vier ROGO partners uitbesteed worden (afhankelijk van het door de gemeente vastgestelde programma en bijbehorende budget. De looptijd van de Raamovereenkomst is 5 jaar. Hierbij is een SROI-eis opgenomen van 4% van de totale gerealiseerde omzet.

Hierbij zijn er 7 mensen direct in dienst bij Dura Vermeer gekomen en 4 andere zijn gedetacheerd. 12 BBL'ers hebben leerwerkplek gekregen en 4 MBO studenten stage gevolgd. Dura Vermeer heeft hiernaast bij sociale ondernemers ingekocht en heel waardevolle maatschappelijke activiteiten gedaan, totaal ter waarde van 1 miljoen. Eén van die waardevolle maatschappelijke activiteiten was het inzetten van een hoogwerker bij een woonzorg locatie in de coronatijd. Door deze hoogwerker was een veilige ontmoeting op grote hoogte toch mogelijk.

Gemeente Utrecht – Catering

Aanbesteding catering gemeente Utrecht

Deze aanbesteding is via een concurrentie gerichte dialoog en marktconsultatie voor 10 jaar na een uitgebreide procedure gegund aan de Compass Group. De aanbesteding had 3 gunningscriteria: Gezondheid (nieuw MVI thema in Utrecht), Duurzaamheid en Inclusiviteit (Social return en sociaal inkopen). Elk gunningscriterium telde voor 33,33 procent mee. Er is dus niet gegund op prijs. Tijdens de marktconsultatie ontmoeten de grote cateraars vervolgens verschillende sociaal ondernemers. Daarmee het signaal afgegeven dat ze voor deze opdracht een rol zien voor impact ondernemers. De Compass Group heeft een partnership met The Colour Kitchen gesloten. Het Utrechtse Stadskantoor is een leeromgeving geworden voor ongeveer 80 leerwerkplekken. Kandidaten stromen door naar een vaste baan bij Compass group. Compass Group werkt ook o.a. voor de Rabobank, Universiteit Utrecht, FC Utrecht waar mensen uiteindelijk terecht komen. En elk kwartaal worden nieuwe producten van verschillende sociaal ondernemers in het assortiment opgenomen

Informatie over de aanbestedingsprocedure: [Catering dienstverlening – Roger \(weareroger.com\)](#)

Zie ook: <https://www.compass-group.nl/blog/nieuws/wethouder-linda-voortman-kijkt-mee-de-aanpak-van-begeleiding-naar-werk/>

Gemeente Amsterdam – Oude laptops

ICT en armoedebeleid

In het kader van de outsourcing ICT is de Social Return opgave ingevuld door oude devices (m.n. laptops) ter beschikking te stellen aan leerlingen die vanuit armoede niet zelf in staat zijn zelf een laptop aan te schaffen. De laptops worden gerefurbished door een sociale onderneming en daarna aangeboden aan het armoedebeleid van de gemeente. Zij zorgen voor een goede verdeling.

Gemeente Den Helder – EHBO-koffers

Kwaliteit en toevoeging

De gemeente Den Helder was op zoek naar nieuwe EHBO-koffers en zocht naar een bedrijf dat deze koffers kon leveren. Zij kwamen uiteindelijk bij [deBesteEHBOdoos](#) uit. Niet wetende dat ze zaken deden met een sociale ondernemer die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzet. Het bedrijf onderhoudt de EHBO-dozen ook en voorziet ze indien nodig van nieuwe verbandmiddelen. De EHBO-materialen die retour komen worden gedoneerd aan organisaties of landen die ze goed kunnen gebruiken, zoals bijvoorbeeld het door oorlog getroffen Oekraïne.

Door onbewust te kiezen voor een sociale onderneming is dan zichtbaar dat deze qua kwaliteit en prijs niet onder doet voor reguliere marktpartijen.

Universiteit Utrecht – Inhuur doelgroep wet banenafpraak

De Universiteit Utrecht was op zoek naar een organisatie in het kader van de participatiewetgeving opgenomen personen met een doelgroepenregister het werven, selecteren en ter beschikking stellen van tijdelijk personeel en de jobcoaching als dienstverlening gaat verzorgen; met als doel

deze aan te stellen als medewerker. Hiervoor zet zij een Europese aanbesteding op de markt waarbij gebruik is gemaakt van artikel 2.82 van de aanbestedingswet. Hierbij wordt de opdracht voorbehouden aan een sociale onderneming.

Op deze aanbesteding zijn 5 inschrijvingen binnengekomen. Wat aangeeft dat er voldoende sociale (impact)ondernemingen er zijn die de gevraagde dienstverlening kunnen uitvoeren.

De dienstverlening van deze aanbesteding betreft:

- *Wering en (pre)selectie*
- *Middels Detachering ter beschikking stellen van tijdelijk personeel*
- *Goede begeleiding door (vaste) jobcoach*
- *Ontzorgen en goede ondersteuning gedurende de verschillende fases van de Universiteit*

De wens om voor deze behoefte een sociale (impact)onderneming te contracteren voor deze dienstverlening bleek vanuit de organisatie gedragen, en daarmee een vanuit de organisatie dus bewuste keuze om de opdracht voor te behouden aan een sociale (impact)onderneming. Ook vanuit beleidsperspectief bleek het doelstellingen van de Universiteit Utrecht, om publiek geld inzake een maatschappelijke opdracht op een wijze te besteden zodat de maatschappelijke impact ook plaats vindt in de keten, doormiddel van een sociale (impact)leverancier.

Benieuwd of er (voldoende) marktpartijen beschikbaar zouden zijn om de gevraagde dienstverlening uit te voeren koos men voor de volgende aanpak:

– **Organiseren van een marktconsultatie.**

Hieruit bleek dat er voldoende aanbod was van marktpartijen om de behoefte in te kunnen vullen.

– **Aanbesteding in de markt aankondigen.**

Het aantal inschrijvingen was meer dan voldoende, waaruit blijkt dat de markt mee kon doen met deze Europese aanbestedingen.

– **Focus op kwaliteit.**

Voornamelijk gericht op kwalitatieve inhoud van de gevraagde dienstverlening en een eerlijke prijs.

Een dergelijke aanbesteding is aanzienlijk en redelijk complex. Niet verrassend aangezien dit de eerste keer was dat zo'n type aanbesteding in de markt werd uitgevraagd.

Als een intentionele verandering gezien werd een doelbewust, doelgericht en een doelmatige aanpak gezocht, in relatie tot missie, bestaansrecht en opdracht van de organisatie centraal gesteld.

Er is getracht om de samenhang en verbinding tussen strategie, organisatie, competenties, mensen, gedrag, systemen & beleid samenhang tussen focus, energie, koers en effect te verkrijgen. Waarbij in bijzonder aandacht werd besteed aan intern draagvlak en (bestaande) werkwijze, organisatie specifieke eigenschappen en de kansen voor maatschappelijke impact door samenwerking in de keten.

Ook in de uitvraag kwam dit terug, de toekomstige samenwerkende partijen die in samenhang rol en opdracht uit zullen gaan voerden en verschillende onderdelen binnen de context met elkaar in verbinden brengen. Waarbij aandacht voor de organisatie eigenheid en de uit te voeren realisatie van de opdracht. Met passende veranderdoelen, veranderstrategie en veranderaanpakken die als brandstof voor interventies tot mooie resultaten zullen leiden.

De organisatie is trots dat ze dit traject hebben voltooid. Het geeft een impuls, wellicht om te kijken op welke wijze meerdere (enkelvoudige) opdrachten verstrekt kunnen worden bij sociale ondernemingen waarbij de afdeling inkoop/aanbestedingen dit verder gaat aanjagen binnen de organisatie.

Wijkonderhoud gemeente Huizen – unieke samenwerking

Wijkonderhoud Huizen wordt unieke brede samenwerking De gemeente Huizen gaat het wijkonderhoud op een andere wijze organiseren. Wat verandert er? Het wijkonderhoud werd tot op heden uitgevoerd door aannemers die het werk in opdracht van de gemeente uitvoerden. De

contracten met deze aannemers liepen af en de gemeente heeft ambities die vragen om een radicaal andere aanpak: integraal, sociaal en beter te besturen.

De scope van het nieuwe contract omvat het onderhouden van parken, plantsoenen, straten, winkelcentra. Kortom, van alles wat men in de buitenruimte van een wijk tegenkomt.

Doelstelling van de uitvraag was om door middel van een raamovereenkomst van 10 jaar met partijen enerzijds bestuurlijke sturing en anderzijds ambtelijke borging van de kernwaarden 'veilig, gezond en duurzaam' op een plezierige en adequate wijze mogelijk te maken. Hiervoor werd de meest geschikte combinatie aannemer/SW leer-bedrijf geselecteerd.

Grote opgaven

De brede samenwerking is nodig om de grote opgaven waar de samenleving voor gesteld staat in de wijk samen op te pakken. Denk daarbij aan klimaat, vergroening, inclusie, participatie, educatie en energietransitie. Samen gaan de betrokken partijen het wijkonderhoud plannen, uitvoeren, evalueren en verbeteren. Professioneel beheer van de fysieke buitenruimte en sociaal beleid (participatie, nieuwe mogelijkheden voor mensen met achterstand tot een gave baan) gaan hierin samen op. Voor deze investeringen wordt 10 jaar de tijd genomen.

Belangrijk voor de gemeente is inzet, opleiding van en samenwerking met de eigen medewerkers, SW-bedrijven, betrokken inwoners en aannemers. Uitgangssituatie is om via instroom en doorstroom uitstroom te realiseren. In de samenwerking wordt "beschermd werk" geïntegreerd en ongekend talent zo goed mogelijk ingezet in een sociale, groene ontwikkelomgeving.

Proces

Door de gemeente zijn vooraf aan de uitvraag brede online dialogen met stakeholders, bewoners en potentiële marktpartijen gevoerd. De openbare aanbesteding zelf was eenvoudig van opzet, maar vereiste veel visie en verandering van de inschrijvers. Van inschrijvers werd geëist dat zij samen met een SW-bedrijf inschreven. De inschrijving bestond uit een summiere Excel, waarmee objectief de fictieve inschrijfprijs bepaald werd. De vier hoogst eindigende inschrijvers werden vervolgens uitgenodigd voor teamassessments met het team van de gemeente. De assessments werden afgenomen door deskundigen volgens de vooraf gepubliceerde methode. De combinatie 'Van Doorn/De Eijk Duurzaam Werk' won de aanbesteding.

Resultaat

Op 14 november 2023 werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend door wethouder Karin van Werven met de Tomingroep BV de aannemerscombinatie, de Vrijwilligerscentrale Huizen, de klimaatburgemeester, het toegankelijkheidspanel en andere enthousiaste, betrokken inwoners. De komende tijd voegt de gemeente nog meer partijen en inwoners toe.

Inschrijvers waren enthousiast over deze aanpak en vonden snel een combinatie tussen MKB en sociaal bedrijf. Vaak deden ze al zaken met elkaar maar nog niet als combinatie. Door deze samenwerking versterkt men elkaar en draagt men bij aan sociaal en duurzaam wijkonderhoud.

De doorlooptijd van dit traject bedroeg 9 maanden. De gemeente Nijkerk deed vrijwel hetzelfde traject in 3 maanden, daarbij profiterend van de ervaringen in Huizen.

Deze brede aanpak is uniek in Nederland. Nadere uitgebreide informatie over deze aanbesteding en de stappen welke zijn genomen vooraf aan de publicatie zijn [hier](#) beschikbaar.

Meer best practices vind je op de site van Buy Social: <https://buy-social.nl/inkopen/best-practices/>.

Ook staan er [enkele voorbeelden](#) en [handige documenten](#) op de website van Pianoo.